

Vi viser vej til viden

Strategi 2024-2027
Det Kgl. Bibliotek

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Strategi for Det Kgl. Bibliotek 2024-2027

Foto: Stamers kontor, Thomas Søndergaard, Rishi/HappyLiving.dk, Colourbox, Det Kgl. Bibliotek

Layout: Det Kgl. Bibliotek

Januar 2024

Indhold

Forord	4
Vi viser vej til viden i et samfund i forandring	5
Vores brugere	6
Strategiske mål	8
Leverandør af viden og kulturarv	9
En national og lokal bibliotekspartner	12
Rum til fordybelse og fællesskab	15
Tværgående pejlemærker	18
En digital og datadrevet organisation	19
En attraktiv og inspirerende arbejdsplads	20
Et grønnere bibliotek	21

Forord

Det Kgl. Bibliotek har en lang og mangfoldig historie. En lang række biblioteksfaglige kompetencer er løbende blevet samlet i en fælles institution, så vi i dag står på et solidt og bredt forankret grundlag og er godt rustet til at løfte fremtidens opgaver. Vi er i dag en unik kombination af både nationalbibliotek og universitetsbiblioteker med lokationer på tværs af landet, og med et fortsat stærkt og stigende fokus på digitalisering af samlinger og services.

Med vores store samlinger, velfungerende infrastruktur og stærke samarbejdsrelationer formidler vi og giver adgang til en verden af viden og kulturelle oplevelser. Denne strategi tager afsæt i, at vi er et videns-, lærings- og inspirationssted for brugere i hele landet.

Mission

Det Kgl. Bibliotek er hele Danmarks bibliotek

- Vi indsamler, bevarer og formidler vores fælles viden og kulturarv.
- Vi leverer inspiration og skaber rum til fordybelse for uddannelses- og forskningsinstitutioner, folkebiblioteker og borgere i hele landet.
- Vi bidrager til fundamentet for et demokratisk videnssamfund.

Vi viser vej til viden i et samfund i forandring

Strategien bygger videre på tidligere strategiske indsatser, samtidig med at den teknologiske udvikling og tidens store udfordringer fra klimakrise til unges trivsel kalder på yderligere samarbejde og fælles løsninger.

Den teknologiske udvikling giver uanede muligheder for at tilgå og bearbejde informationer på nye måder. En udvikling, der er drevet af kommercielle og geopolitiske interesser, og som kommer til at have stor betydning for den måde, vi som bibliotek anvender teknologi til at imødekomme brugernes forventninger.

Det er vigtigere end nogensinde før, at brugerne kan finde, navigere i og forholde sig kritisk til den stadigt stigende mængde data og informationer, og at den fri og lige adgang til viden fortsat er en del af fundamentet for et åbent og levende demokratisk samfund. Det fordrer, at vi til stadighed udvikler nye løsninger og services og viser vej til viden, der gør en forskel.

Vision

Vi viser vej til viden

Det Kgl. Bibliotek vil være et fagligt og kulturelt fyrtårn i en verden af viden, der er stadigt sværere at navigere i. Vi vil hjælpe med at finde det, du søger. Og inspirere til at finde det, du ikke vidste, du søgte.

Vores brugere

Det Kgl. Bibliotek er åbent for alle, der af private eller professionelle grunde ønsker at benytte vores services. Vi betjener brugerne med udgangspunkt i bibliotekets lovgrundlag og indgåede aftaler, enten som nationale services eller via bibliotekets samarbejdspartnere. Det gælder bl.a. landets uddannelses- og forskningsinstitutioner samt folkebibliotekerne.

Det Kgl. Bibliotek leverer målrettede ydelser

Til uddannelses- og forskningsinstitutioner

- Adgang til digitale og fysiske kulturarvsmaterialer, driver fælles bibliotekssystem og forvalter licensbelagte e-ressourcer på nationalt niveau.
- Fuld universitetsbiblioteksservice til Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Roskilde Universitet og IT-Universitetet.

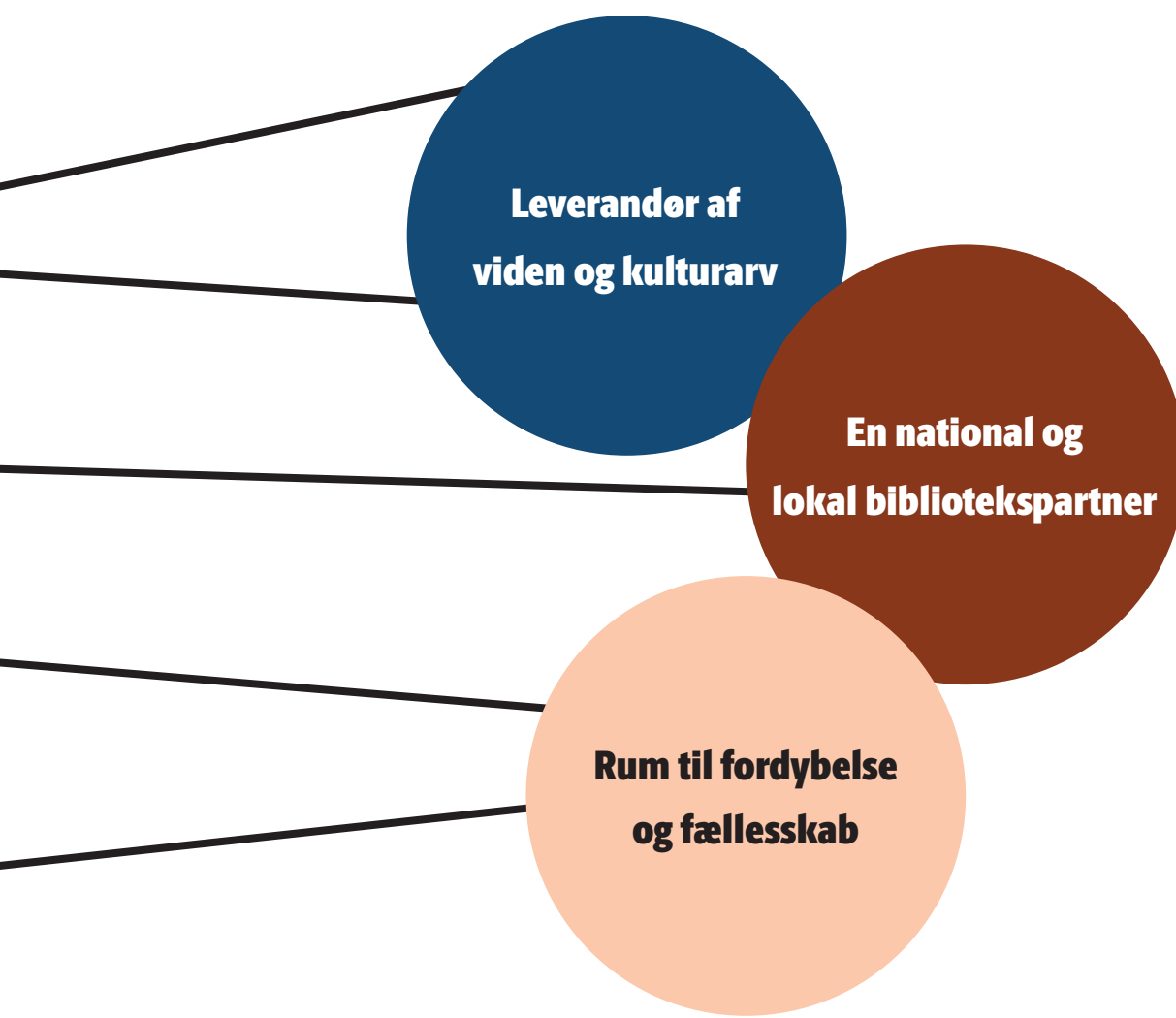
Til folkebiblioteker

- Biblioteksmaterialer til folkebibliotekerne enten som overcentral eller på grundlag af specifikke aftaler.
- Biblioteksmaterialer til flygtninge og indvandrere, formidler lån fra ind- og udland og fungerer som depotbibliotek.
- Digital adgang til kulturarvsmaterialer. Det gælder materialer både uden og med ophavsretslig beskyttelse, f.eks. nyere aviser.

Til borgere

- Online adgang til digitaliserede materialer, f.eks. videnskabelige tidsskrifter og kulturarvsmaterialer i form af billeder, aviser m.m.
- Vejledning, hjemlån, læsepladser, adgang til læsesalsklausurerede materialer, licensbelagte e-ressourcer og ophavsretligt beskyttede kulturarvsmaterialer på vores fysiske lokationer.
- Formidling af kulturarven i form af udstillinger, foredrag og koncerter.

Strategiske mål

**Leverandør af
viden og kulturarv**

**En national og
lokal bibliotekspartner**

**Rum til fordybelse
og fællesskab**

Strategiens tre overordnede mål samt underliggende fokusområder skal bidrage til at skabe fælles retning for vores arbejde.

Vi vil derfor fortsætte udviklingen af Det Kgl. Bibliotek som en efterspurgt videns- og kulturinstitution for vores samarbejdspartnere og brugere i hele landet.

Leverandør af viden og kulturarv

Det Kgl. Bibliotek leverer viden og kulturarv til vores brugere ved at give adgang til og formidle mangfoldige samlinger af fysiske og digitale biblioteksmaterialer: bøger, tidsskriftsartikler, fotos, lyd, tv-udsendelser, internetmaterialer, computerspil og meget mere.

Brugerne har en forventning om, at information kan tilgås hurtigt, nemt og så vidt muligt digitalt eller lokalt. Derfor har vi konstant fokus på at forbedre materialeforvaltningen, så materialerne når hurtigt ud til brugerne.

Vi vil fortsat arbejde med at optimere bagvedliggende strukturer og processer samt anvende ny teknologi til at udvikle den fysiske og digitale materialeforvaltning, så biblioteket forsat kan være en væsentlig leverandør af viden og kulturarv.

Vi vil levere lettere brugeradgang til flere materialer

Det Kgl. Biblioteks materialer skaber først og fremmest værdi, når de bliver omsat til indsigt og viden hos bibliotekets brugere. Det kræver, at brugerne kan finde de materialer, de leder efter, og at de undervejs får vakt deres nysgerrighed.

Det Kgl. Bibliotek arbejder løbende med at styrke brugernes indgang ved at ensarte, forbedre og øge adgangen til materialerne. Samtidig kan Det Kgl. Bibliotek løfte tilsvarende opgaver for andre institutioner i kraft af bibliotekets størrelse og eksisterende samarbejder.

På det grundlag vil Det Kgl. Bibliotek i strategiperioden:

- Gøre kulturarvssamlingerne mere tilgængelige for brugerne ved at digitalisere og publicere flere biblioteksmaterialer, undersøge mulighederne for at indgå licensaftaler, så der kan gives digital adgang til ophavsretsligt beskyttet materiale, berige samlingernes metadata og undersøge muligheden for at forbedre søgninger ved hjælp af koblede data og kunstig intelligens.
- Gøre det nemmere for brugerne at finde og navigere i biblioteksmaterialerne ved at reducere antallet af selvstændige indgange, adgangs- og formidlingsløsninger.

Vi vil forbedre materialeforvaltningen til gavn for nutidens og fremtidens brugere

Bibliotekets materialeforvaltning skal fortsat følge den teknologiske udvikling, så Det Kgl. Bibliotek kan give hurtig og uhindret adgang til materialer samt sikre hensigtsmæssig opbevaring, uanset om det er i fysisk eller digital form.

Informationsteknologier udvikler sig og forældes med lynets hast, og der er en betydelig risiko for, at digitale materialer går tabt eller bliver vanskelige at tilgå. Bevaring af den digitale kulturarv kræver, at metoderne til materialeforvaltning opdateres og tilpasses til samtidige datastandarder og -formater.

På det grundlag vil Det Kgl. Bibliotek i strategiperioden:

- Sikre en prioriteret indsamling af relevante digitale kulturarvs-materialer, bl.a. gennem partnerskaber med leverandører.
- Optimere driften af hjemlånssamlingerne og reducere samlings-overlap i Det Kgl. Biblioteks egne samlinger samt understøtte tilsvarende på tværs af bibliotekerne på landets uddannelses- og forskningsinstitutioner, bl.a. med henblik på magasinreduktion.
- Fremtidssikre brugernes adgang til digitale kulturarvsmaterialer, bl.a. ved at opdatere og løbende udvikle it-infrastrukturen til håndtering af den digitale kulturarv.

En national og lokal bibliotekspartner

Det Kgl. Bibliotek forvalter materialer og leverer biblioteksservices til folkebibliotekerne samt til en række af landets uddannelses- og forskningsinstitutioner. Det giver biblioteket en særlig mulighed for at skabe synergier på tværs, styrke den digitale transformation og bidrage til udviklingen af det samlede bibliotekslandskab i Danmark.

Som *national bibliotekspartner* ønsker Det Kgl. Bibliotek at være en strategisk aktør, der bidrager til den internationale biblioteksudvikling, fungerer som overordnet bindeled mellem biblioteksaktører i Danmark og understøtter nationale indsatser om øget og åben adgang.

Som *lokal bibliotekspartner* er Det Kgl. Bibliotek universitetsbibliotek for studerende og forskere på bl.a. Københavns Universitet (KU), Aarhus Universitet (AU) og Roskilde Universitet (RUC) og ønsker at udvikle samt levere biblioteksservices på højeste faglige niveau, samtidig med at bibliotekets ydelser tilpasses det enkelte universitets behov, ressourcer og ambitioner.

Vi vil styrke uddannelse og forskning gennem strategiske samarbejder

Uddannelses- og forskningsinstitutionerne har en afgørende rolle i at sikre, at Danmark også fremover er et stærkt og innovativt videnssamfund. Derfor ønsker vi at styrke understøttelsen af uddannelses- og forskningsinstitutionernes arbejde, bl.a. gennem de nationale licensforhandlinger, elementer i Open Science-dagsordenen og i institutionernes samarbejde med erhvervslivet.

På det grundlag vil Det Kgl. Bibliotek i strategiperioden:

- Bidrage til uddannelses- og forskningsinstitutionernes videre arbejde med at sikre åben adgang til offentligt finansieret forskning, bl.a. gennem nationale forhandlinger af licensbelagte e-ressourcer og ved at tage del i det nationale Open Access-arbejde.
- Styrke studerende og forskeres brug af bibliotekets materialer, bl.a. ved at stille samlingsdata til rådighed, understøtte arbejdet med bl.a. Open Data, FAIR-principperne og tekst- og datamining og ved at fremhæve kulturarvssamlingernes forsknings- og undervisningspotentialer over for bl.a. KU, AU, RUC.
- Bidrage til at øge forskningens samfundsværdi ved at styrke den integrerede servicering af forskere på bl.a. KU, AU, RUC ved at styrke de understøttende Open Science og Open Education-indsatser inden for bl.a. datamanagement, systematic reviews og publiceringsvejledning.
- Afsøge potentialet for at bidrage til samspillet mellem bl.a. KU, AU, RUC og erhvervslivet ved at understøtte universiteternes entreprenørskabsindsatser, bidrage til universiteternes fokus på forskningsbaseret innovation samt styrke vidensbaserede institutioner og virksomheders adgang til videnskabelig litteratur.

Vi vil øge brugen af Det Kgl. Bibliotek gennem tættere samarbejde med folkebibliotekerne

Borgere, der af private eller professionelle grunde ønsker at benytte Det Kgl. Biblioteks materialer og biblioteksservices, skal have så let adgang som muligt, uanset hvor de bor. I takt med at flere materialer tilgængeliggøres digitalt, ønsker Det Kgl. Bibliotek at indgå i et tættere samarbejde med folkebibliotekerne om metadatering og formidling.

Ønsket om et tættere samarbejde skal også ses i lyset af, at der i disse år er et stigende fokus på at løfte informationskompetencerne og den digitale dannelse hos eleverne på ungdomsuddannelserne.

På det grundlag vil Det Kgl. Bibliotek i strategiperioden:

- Styrke brugen af Det Kgl. Biblioteks materialer og biblioteksservices via et fortsat, tæt samarbejde med folkebibliotekerne. Det kan bl.a. ske ved at udarbejde flere og bedre metadata til folkebibliotekernes bibliotekssystemer.
- Understøtte overgangen fra ungdomsuddannelse til videregående uddannelse ved at bidrage til dialog og samarbejde om informationskompetencer og digital dannelse mellem uddannelses- og forskningsinstitutionerne og folkebibliotekerne.

Rum til fordybelse og fællesskab

Det Kgl. Bibliotek stiller et mangfoldigt og levende biblioteksmiljø til rådighed for brugerne og danner ramme for fordybelse, inspiration, læring, samtale og fælles faglige, sociale og kulturelle oplevelser.

Vi ønsker at videreudvikle vores fysiske biblioteksrum og styrke sammenhængen mellem dem og bibliotekets digitale tilstedeværelse, så de i endnu højere grad inviterer brugerne ind og understøtter deres behov igennem hele livet.

Nyere studier viser, at kulturoplevelser bidrager positivt til befolkningens mentale sundhed og kan spille en væsentlig rolle i forhold til forebyggelse af mistrivsel.

På den baggrund vil vi fortsat skabe og udvikle åbne biblioteksrum, der tilbyder borgere kulturoplevelser, hvor man i fællesskab kan inspireres og fordybe sig.

Vi vil fortsat udvikle de åbne biblioteksrum, så de bidrager til læring, kulturformidling og trivsel

Det Kgl. Bibliotek vil aktivt byde alle borgere ind i biblioteksrummet og skabe inspirerende rammer for læring, kultur og fælles oplevelser.

Vores fysiske lokationer har en særlig funktion for studerende på bl.a. KU, AU og RUC som det tredje rum – rummet mellem det formelle undervisningslokale og det frie sociale rum. Mange studerende benytter studie-, læsepladser og grupperum, og biblioteket danner rammer for faglig udvikling såvel som deltagelse i studielivets fællesskaber.

Derfor vil vi styrke brugen af biblioteksrummet blandt studerende. I indretningen og oplevelsen af bibliotekets studie-, læsesale og grupperum ønsker vi at bidrage til, at studerende får fleksible rammer for faglig udvikling, dannelse af relationer og styrket trivsel i studielivet.

På det grundlag vil Det Kgl. Bibliotek i strategiperioden:

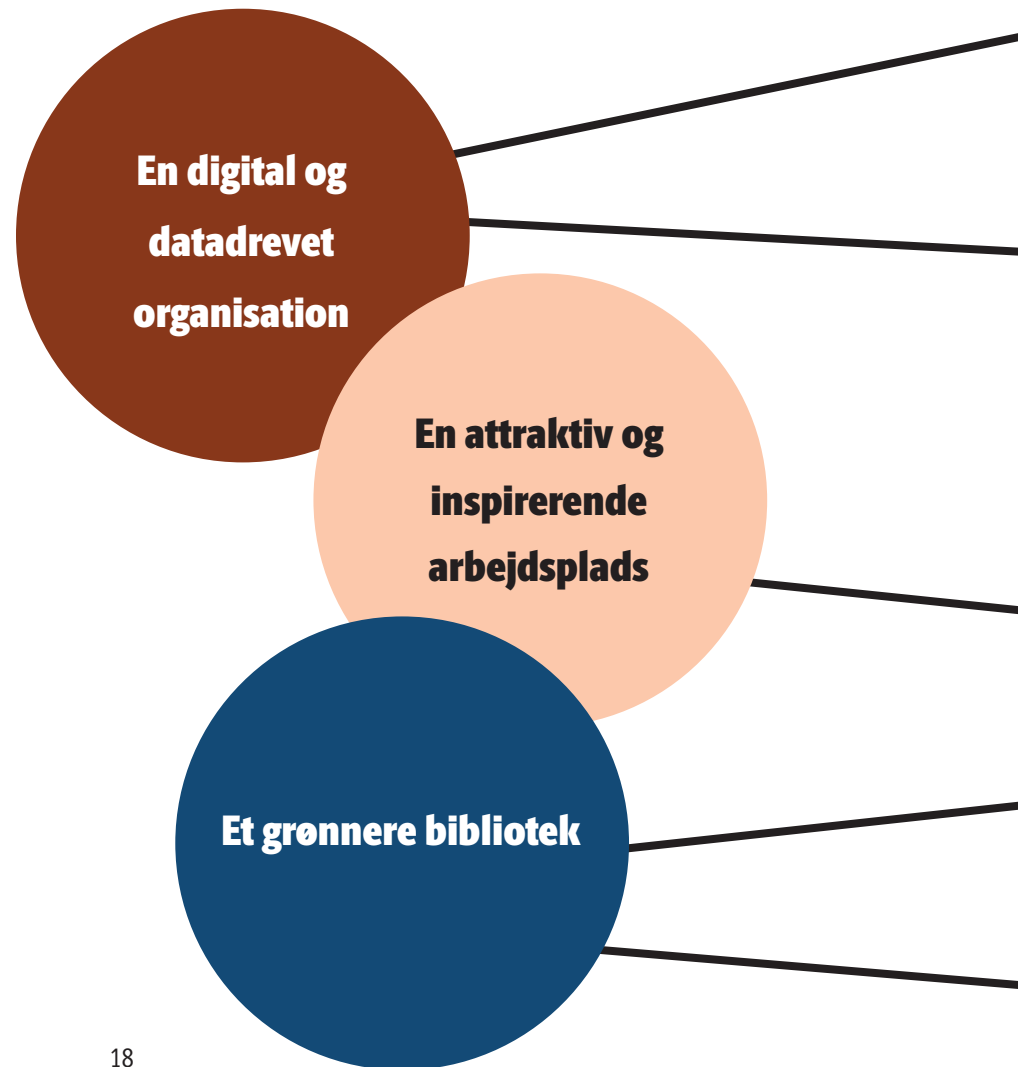
- Udvikle de fysiske biblioteksrum i samarbejde med brugerne, så de i endnu højere grad bliver brugt og understøtter brugernes behov.
- Videreudvikle Det Kgl. Biblioteks koncepter for biblioteket som mødested for kultur- og vidensformidling samt udbrede kulturtilbud til hele landet.

Tværgående pejlemærker

Formålet med de tværgående pejlemærker er at binde strategiens mål og indsatser sammen og skabe et stærkt afsæt for det strategiske arbejde, samtidig med at pejlemærkerne skal sikre et fortsat fokus på konsolidering af bibliotekets langsigtede strategiske og organisatoriske processer og indsatser.

De tværgående pejlemærker skal således bidrage til at styrke synergi-effekten og den organisatoriske sammenhængskraft på tværs af Det Kgl. Biblioteks områder og afdelinger, så vi også i fremtiden udnytter bibliotekets ressourcer effektivt til gavn for vores brugere.

En digital og datadrevet organisation

Det Kgl. Bibliotek vil omsætte nye teknologiske muligheder inden for bl.a. digitalisering og kunstig intelligens til løsninger, der skaber værdi for brugerne og understøtter et demokratisk videnssamfund. Løsningerne skal bl.a. styrke brugernes mulighed for at forholde sig metode- og kildekritisk til den viden og information, der skabes og formidles via de nye digitale muligheder.

Det Kgl. Bibliotek vil udvikle, automatisere og strømline bibliotekets it-infrastruktur og -systemer ved at udvikle nye og konsolidere eksisterende løsninger. Vi vil fortsætte med at digitalisere og metadatere bibliotekets materialer og stille bibliotekets samlingsdata til rådighed for vores samarbejdspartnere og derigennem geare brugernes adgang til viden og kulturarv og vores systemer til fremtiden. Den teknologiske udvikling og det ændrede globale sikkerhedsbillede medfører desuden et fortsat behov for at udvikle den fysiske såvel som den digitale sikring af bibliotekets ressourcer og værdier.

Det Kgl. Bibliotek vil styrke bibliotekets databaserede ledelses- og besluningsgrundlag, så prioriteringer og beslutninger sker på et evidensbaseret grundlag.

En attraktiv og inspirerende arbejdsplads

Det Kgl. Bibliotek vil være en attraktiv, inspirerende og inkluderende arbejdsplads med et fortsat fokus på et sundt arbejdsmiljø, balanceret arbejdsliv samt leder- og medarbejderudvikling. Det vil vi for fortsat at kunne tiltrække og fastholde kvalificeret arbejdskraft, så vi kan realisere bibliotekets ambitioner og skabe værdi for brugere og samarbejdspartnere.

Det Kgl. Bibliotek ønsker gennem en strategisk og helhedsorienteret anvendelse af vores lokaliteter og den samlede bygningsmasse at skabe rammerne for en fleksibel arbejdstilrettelæggelse og arbejdspladsudvikling, der understøtter nye arbejdsformer og individuelle behov.

Et grønnere bibliotek

Det Kgl. Bibliotek vil bidrage til et mere klimavenligt og bæredygtigt samfund – økonomisk, miljømæssigt og socialt. Som bibliotek vil vi gå foran med gode initiativer og forpligte os til at skabe et grønnere bibliotek.

Vi vil samtidig udnytte den teknologiske udvikling og anvendelsen af data som redskab til at fremme bibliotekets ambitioner inden for den grønne omstilling. Vores klima og bæredygtighed tænkes ind i nye strategiske indsatser, og vores overordnede målsætninger på dette område er udfoldet i Det Kgl. Biblioteks klimastrategi.

